

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2018

Nr. 11

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 november 2017

Platform voor onderzoeksjournalistiek Follow the Money publiceerde op 28 oktober jongstleden een artikel over ABDTOPConsult. Tijdens de regeling van werkzaamheden van 31 oktober jongstleden (Handelingen II 2017/18, nr. 15, item 4) vroeg het lid Özütok om een brief over het artikel en over het beeld dat daaruit is ontstaan. Met deze brief voldoe ik aan dat verzoek.

Het beeld dat het artikel oproept is dat de leden van ABDTOPConsult niet onafhankelijk zijn bij de adviezen die zij geven, maar dat hun adviezen vooral bedoeld zijn om bewindspersonen uit de wind te houden. Met nadruk distantieer ik mij van dat beeld.

De ministerraad besloot in 2010 om binnen de reeds bestaande Top Management Groep een aantal ambtenaren beschikbaar te houden voor bijzondere opdrachten. Aanleiding was de constatering dat er voor complexe bestuurlijke en gevoelige opdrachten, en voor de vervulling van tijdelijke topfuncties, vaak een beroep werd gedaan op externe adviseurs of oud-bewindspersonen/bestuurders, terwijl zittende topambtenaren deze opdrachten ook zouden kunnen vervullen. Het doel van ABDTOPConsult was dan ook het beperken van externe inhuur en het beter benutten van kennis die binnen de rijksoverheid bestaat. ABDTOPConsult is onafhankelijk qua werkwijze en oordeelsvorming. Opdrachtgevers kunnen geen aanwijzingen geven over onderzoeksmethodes of over conclusies en aanbevelingen.

Follow the Money lijkt vragen te stellen bij het feit dat leden soms maar voor een korte periode worden benoemd. Juist in dit type functies is dat in mijn ogen geen bezwaar. Er is immers geen sprake van een functie waarin kennis moet worden gemaakt met een omvangrijke nieuwe organisatie, of waarin een nieuw netwerk moet worden opgebouwd.

Leden van ABDTOPConsult werken per definitie aan kortdurende opdrachten. Zij kunnen ook in korte tijd en in deeltijd hun kennis en ervaring inzetten voor het beter functioneren van de overheid.

De leden van ABDTOPConsult zijn topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). Dat betekent dat hun inkomen op grond van die wet is genormeerd. Medewerkers met een inkomen boven die norm (thans € 181.000) vallen onder het overgangsrecht dat toestaat dat medewerkers meer verdienen dan de norm. De rijksoverheid rapporteert jaarlijks over de bezoldiging van topfunctionarissen via de wettelijk verplichte WNT-rapportage die op Verantwoordingsdag verschijnt.

ABDTOPConsult voert jaarlijks 40 à 50 opdrachten uit. Het initiatief ligt steeds bij opdrachtgevers uit de top van de rijksoverheid: Ministers, Staatssecretarissen en topambtenaren. Sporadisch worden opdrachten met een interbestuurlijk karakter uitgevoerd. De groep werkt tevens voor Hoge Colleges van Staat; voor uw Kamer zijn ook twee adviesopdrachten uitgevoerd.

De schrijver van het artikel van Follow the Money vestigt de aandacht op het punt dat de leden van de groep verschillende rollen vervullen. Dat is juist. Rollen verschillen al naar gelang het type opdracht. Als leden van de groep een interim-managementopdracht verrichten, werken zij tijdelijk in de lijnorganisatie van het betreffende rijksonderdeel, onder politieke verantwoordelijkheid van de betreffende bewindspersoon. Zij zijn in een dergelijke rol derhalve niet onafhankelijk. Ook opdrachten voor bijvoorbeeld programmamanagement of kwartiermakerschap vergen geen onafhankelijke rol. Anders is dat bij (evaluatie)onderzoeken of adviesvragen. Daar komt de onafhankelijke positie van de groep nadrukkelijk in beeld.

ABDTOPConsult is transparant in de werkwijze en legt daar verantwoording over af aan de opdrachtgever. Leden van ABDTOPConsult zoeken zelf geen publiciteit over opdrachten. In dit opzicht heeft ABDTOPConsult een andere positie dan bijvoorbeeld onderzoeksraden en planbureaus. Wel geven leden van de groep desgevraagd toelichting op hun werk, bijvoorbeeld in de vorm van een briefing aan de Tweede Kamer.

Al met al ben ik van mening dat ABDTOPConsult in aanpak en werkwijze voldoet aan de doelstellingen die destijds door de ministerraad werden beoogd.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren